

Adviesraad Sociaal Domein Elburg

Adviesaanvraag

Van: Gemeente Elburg

Aan: Adviesraad Sociaal Domein Elburg (ASDE)

Algemeen

Datum : 11-11-2021
Onderwerp : Inzetten extra middelen 2021 / 2022 jeugdzorg
Contactpersoon : Rico Smit
Agendapunt : n.v.t.

Doel

- Ter overleg/raadpleging
- Ter advisering
- Ter voorbereiding op participeren

Fase in het beleidsproces

- Agendavorming
- Beleidsontwikkeling
- Inspraak en advies
- Bestuurlijke besluitvorming
- Uitvoering
- Evaluatie

Reactie van Adviesraad Sociaal Domein: uiterlijk 9 december 2022

Onderwerp van advies(aanvraag):

Definitieve voorstel "inzetten extra middelen voor de jeugdzorg.

Samenwerking / afstemming gewenst met: n.v.t.

Achtergrond van de adviesaanvraag:

Het kabinet heeft extra middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Het college stelt voor om deze middelen als volgt in te zetten:

- *De extra middelen voor 2021 met het oormerk Compensatie kosten Sociaal Domein (jeugd) worden ingezet voor extra jeugdhulpkosten in 2021.*
- De eenmalige middelen voor 2022 worden geïnvesteerd op preventie en doelstellingen uit de Hervormingsagenda.

Concrete adviesvragen:

Aan de Adviesraad is gevraagd om over de voorstellen advies te geven.

ASDE Advies besluit inzet extra middelen voor de jeugdzorg 08122021 / HM

Advies van de Adviesraad Sociaal Domein:

Reactie op Definitieve voorstel “inzetten van extra middelen voor de jeugdzorg”

Algemeen:

Het voorstel laat beleid zien dat aansluit bij de doelstellingen die eerder vastgesteld zijn (Grip op de jeugdzorg en Hervormingsagenda). Transformatie vraagt om vasthoudend, doelgericht en verbindend beleid. Succes zit in de combinatie en afstemming tussen de verschillende domeinen. Dit beleid zien we in uw voorstel terug in de uitgangspunten die u hanteert als het gaat om de inzet van de extra middelen voor de jeugdzorg. We realiseren ons dat het geen gemakkelijke weg is. Goede invoering kost tijd en levert niet direct besparing op.

In uw voorstel worden de eenmalige middelen dan ook ingezet voor preventie, doelstellingen uit de hervormingsagenda en het aanvullen van de reserve sociaal domein.

Hierbij heeft de ASDE de volgende opmerkingen:

1. We vinden de keuzes voor de inzet van de éénmalige middelen niet duidelijk onderbouwd. Een analyse ontbreekt en ze lijken daardoor wat willekeurig tot stand gekomen. Daardoor zijn de gereserveerde budgetten versus capaciteit voor ons niet inzichtelijk en roept dit vragen op. Een onderbouwing van de keuzes gebaseerd op cijfers, op praktijkervaringen en onderzoek zou verheldering kunnen geven.
2. We adviseren om de prioriteit van preventieactiviteiten te richten op m.n. de selectieve en probleemgerichte interventies die **direct** effect hebben op jeugd en hun ouders. Een integrale aanpak van jeugdproblematiek, opvoedingsproblematiek in relatie tot leef- en woonomstandigheden, schulden en armoede is noodzakelijk. We adviseren dan ook om gericht te investeren in een integrale benadering om zo kansenongelijkheid in het opgroeien zoveel mogelijk tegen te gaan, want ongelijke kansen zijn gemiste kansen. In de gemeente Elburg scoren we hier duidelijk onder gemiddeld op.
3. Daarnaast zouden we de prioriteit willen leggen in de **versterking van de voorkant**. De voorstellen 1, 2 en 3, (jeugdhulpexpertise in de huisartsenpraktijk en GGZ expertise en ambulante begeleiding) sluiten ons inziens hierbij aan. We vinden het erg belangrijk dat jeugd en hun ouders op deskundige wijze geholpen worden, dat hulp laagdrempelig en toegankelijk is en dat ouders niet telkens verwezen wordt naar andere hulpverleners en organisaties. We vinden het belangrijk dat de inzet van specialistische zorg aan de voorkant beschikbaar is en direct (zonder verwijzing) geboden kan worden.
4. Zoals ook in het collegeadvies aangegeven wordt, heeft investeren in preventie de kanttekening dat dit geen zekerheid biedt om zorgkosten te verminderen. De Adviesraad heeft daarom haar zorgen over de **toegang en bekostiging** van de (hoog-) specialistische, dan wel zwaardere zorg gecombineerd met woonvoorzieningen. De kosten hiervan zijn vaak onvoorspelbaar. In dat kader adviseren we om het dashboard jeugd goed te gebruiken voor kwantitatieve gegevens en sturing. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat keuzes mede gemaakt worden op basis van kwalitatieve informatie, zoals storytelling / praktijkverhalen van burgers.
5. Ook adviseren we om te investeren in de **doorontwikkeling van de specialistische kennis** in lokale teams en afstemming te realiseren tussen het sociaal trefpunt en CJG (investeren in vakmanschap van de professional). De toegang van de zorg is voor de burger essentieel. Wij adviseren om te onderzoeken om tot **één loket te komen** (voor jeugd en volwassenen).
6. Bij voorstel 4 “samenwerken voor de jeugd” missen we de versterking van de pedagogische basis (doelstelling Hervormingsagenda) in het voorliggend veld door te investeren in aanwezigheid van specialistische hulp, zodat mogelijke problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt kunnen worden. Bij voorstel 1, 2 en 3 wordt dat wel gerealiseerd. Daarnaast vragen we ons af of een documentaire / informatiefilm inwoners voldoende laten zien waar zij terecht kunnen. We adviseren om dit voorstel nog eens kritisch te bekijken.

7. We adviseren om de **eerder gedane bezuinigingen** in het sociaal Domein van 29-06-2020 ongedaan maken, zoals in ons advies van: Bezuinigingen Sociaal Domein en Jeugd van 11-05-2020. Dit conform de toezeggingen die de raad bij de behandeling heeft gedaan. Om kansenongelijkheid niet verder te vergroten, ondersteunen we daarom het voorstel om de periode van de individuele inkomenstoeslag te verkorten van 5 naar 3 jaar. In een reeds eerder advies hebben wij dit reeds bepleit. Dit geldt ook voor de bezuinigingen van st. Wiel op mantelzorg. Aandacht voor mantelzorgers is o.i. van groot belang bij de transitie. We adviseren om de bezuinigingen op het kindpakket, het volwassenpakket en de collectieve zorgverzekering ongedaan te maken. We bepleiten nogmaals om met de toekenning van kindpakket ruimhartig om te gaan!
8. De middelen die aan de reserve sociaal domein toegevoegd worden, zou wat ons betreft **geoormerkt** moeten worden voor toekomstige tekorten en **met name** voor de onvoorspelbare kosten die binnen de zwaardere zorg kunnen ontstaan.
9. Daarnaast adviseren we om terughoudend te zijn bij het aanstellen van een coördinator dagbesteding die verbindt tussen vraag en aanbod. Als het gaat om matches dan is laagdrempelige toegankelijkheid en één loket belangrijk en hoort deze taak wat ons betreft bij het Sociaal Trefpunt.

Tot slot:

We spreken onze waardering uit dat de uitgangspunten voor de hervorming van de jeugdzorg herkenbaar zijn in uw voorstel en terugkomen in de wijze waarop de extra middelen ingezet worden. Zodra deze voorstellen zijn aangenomen, adviseren we de communicatie hieromtrent zorgvuldig te regisseren, zowel de communicatie intern als naar de diverse stakeholders extern. Als laatste willen wij adviseren om in de uitwerking van de extra middelen de doelen SMART te formuleren, zodat de resultaten en de kwaliteit van de te nemen acties goed te monitoren zijn.

Terugkoppeling:

In te vullen door de gemeente, na het passeren van het advies.